

8. jun 2021

Ovogodišnje zasedanje Međunarodne konferencije rada (MOR), 109. po redu, koje je u toku i koje se održava bez fizičkog prisustva učesnika, okupilo je 4.300 delegata iz 175 zemalja.

Reč je o prvom zasedanju koje se od osnivanja MOR, daleke 1919. godine, održava online i koje je podeljeno u dve etape i uz dvogodišnju pauzu, jer prošle godine zbog pandemije nije održana konferencija.

Juče su podneli izveštaje generalni direktor MOR i predstavnici vlada, poslodavačke i radničke grupe. „Ova ekonomska kriza je četiri puta gora od one iz 2008. Godine, a bez posla ostaje najmanje 220 miliona ljudi. Uticaj je razoran, kataklizmičan, a sve što je postignuto do sada faktički je pandemijom izbrisano“, rekao je direktor MOR Gaj Rajder.

Otvarajući dvonedeljnu ministarsku konferenciju MOR-a, Rajder je, takođe, upozorio na neravnomeran ekonomski oporavak posle pandemije, pri čemu neke ekonomije rastu brzo, čak vrlo brzo i otvaraju radna mesta velikom brzinom, „zbog čega moramo biti svesni koliko će oporavak biti neravnomeran ako se nastavi aktuelno kretanje te krivulje“.

MOR je prošle nedelje saopštila da se očekuje da će u 2021. najmanje 220 miliona ljudi ostati nezaposleno širom sveta i da gubitak radnih mesta, izazvan pandemijom, neće moći da se nadoknadi najmanje do 2023. godine, a broj ljudi koji žive ispod linije siromaštva drastično se uvećao.

Pandemija je ogolila nepravde i nejednakosti u svetu, a mantra koja daje prizvuk ekonomskog sloma iz 2008-2009. godine je bila da će, kada jednom bude napravljena i primenjena vakcina protiv virusa, svetska privreda biti bezbednija, pravednija i održiva. Ali to se nije dogodilo. Pandemija je na najsuroviji način ogolila neverovatnu prekarizaciju i nepravdu u svetu rada. Upozorenja koja dolaze iz Svetskog programa za hranu o nadolazećoj pandemiji gladi pokrenuta su desetakovanjem sredstava za život ljudi u neformalnoj ekonomiji. Milioni ljudi suočeni su sa nemaštinom usled narastajućih rupa u sistemima socijalne zaštite, čak i u najbogatijim državama.

Jedino što bi moglo da nas iznenadi u svemu ovome jeste da shvatimo da smo iznenađeni. Pre pandemije nedostatak dostojanstvenog rada ogledao se u pojedinačnim epizodama tihog očajavanja. Bila je potrebna propast usled pandemije da ih prikupi u jednu kolektivnu socijalnu kataklizmu sa kojom se svet danas suočava. Danas poricanje dostojanstva miliona radnika stoji kao simbol naših grešaka iz prošlosti i naših budućih odgovornosti. Imamo pred sobom zadatak da izgradimo budućnost rada koja se suočava sa nepravdama koje je pandemija istakla, zajedno sa stalnim izazovima koje više nije moguće odlagati kao što su klimatske promene, te digitalna i demografska tranzicija – istakao je u izveštaju Rajder.

Izveštaj MOR-a o ekonomskim i socijalnim trendovima u 2021. ukazuje na strategiju oporavka koju treba zasnovati na inkluzivnom ekonomskom rastu i stvaranju produktivnog zapošljavanja i razvijanju strategija oporavka čiji je cilj dobrobit čoveka.

Iako je istaknut značaj ekonomskog oporavka sa humanim licem čuli su se i disonantni tonovi na liniji poslodavci – predstavnici radnika. Dok je predstavnica poslodavca, Renata Majer istakla značaj stabilnog i predvidljivog poslovnog okruženja uz snažno prisustvo privatnog sektora, produktivno zapošljavanje i podršku država za stvaranje povoljnog okruženja za poslovanje, predstavnica Radničke grupe Katlin Pashir naglasila je da su prioriteti ekonomskog održivog razvoja snažna socijalna zaštita, kvalitetna radna mesta, smanjivanje nejednakosti u društvu i jačanje javnog sektora. Ona je istakla da zdravlje i bezbednost na radu moraju biti u korpusu fundamentalnih ljudskih prava i pozdravila odluku nedavnog skupa G7 o progresivnom oporezivanju multinacionalnih kompanija koje su tokom pandemije ostvarile ekstraprofite.

U svakom slučaju, „nova normalnost“ ne može biti povratak na staro i „posao kao obično“ kao što je bilo nakon krize iz 2008. Jer mi jednostavno ne možemo opet da biramo da ne brinemo. Ako smo izvukli neku pouku iz pandemije i katastrofalnih posledica po zdravlje, privredu i svet rada mora se aktivno i odmah delovati na prevazilaženju svih izazova u kome dostojanstven rad ima značajno mesto.